

De dalt a baix i d'esquerra a dreta, Andreu Sevilla, Santiago Forné, Silvestre Vilaplana i Elvira Cambrils. / JESÚS CÍSCAR / MAQUE FALGÁS

NARRATIVA I PROSA

Un grapat de novel·les

La prosa, de la novel·la al relat, i de la realitat a la ficció

FRANCESC CALAFAT

El protagonisme literari durant una bona part de l'any passat va recaure, no podia de ser de cap altra manera, en el *Bulevard dels francesos*, de Ferran Torrent, per descomptat, però des de la Fira del Llibre precedent cap ací s'han editat un grapat de novel·les que cal tenir presents, ja que en algunes potser no hem parat prou l'atenció.

En l'àmbit de la històrica, Andreu Sevilla s'estrena com a novel·lista, i amb bons resultats. A partir d'una estructura bastant consistent *La penombra de la coloma* (2010, autoedició) teixeix sobre una galeria de personatges, que van des dels escriptors fins als estaments baixos, una complicada recerca del manuscrit del *Tirant lo Blanc* en la València de la fi del XV. L'autor obté un clima literari sòlid que fa creïble una prosa exuberant que, tot i pecar d'excés de vegades, flueix amb naturalitat. Uns objectius ben diferents estimulen la narrativa de Silvestre Vilaplana, que recorre al passat amb el noble propòsit de descobrir la nostra història. En aquesta ocasió basteix en *L'estany de foc* (Bromera, 2010) un thriller sobre la fèrria percaça del darrer exemplar de la Bíblia traduïda al valencià. Un període tenebrós i una mentalitat malaltissa emmarquen la persecució i l'angoixa de les persones que miren de salvar el secret. Un producte àgil i ben graduat que, tot i una certa previsibilitat, assoleix de sobra l'objectiu proposat.

Elvira Cambrils, en la seua primera novel·la, *El bes de l'aigua* (Bullent, 2010), enfoca amb ambició el lligam de dos temps. La protagonista recula fins al primer terç del segle XX per recuperar una defensora dels drets de la dona. El procés li permet de mirar de prop les incerteses personals. A través del pèndul narratiu ens acosta a l'univers d'una població de la Marina Alta de la Segona República, on seguirem una colla d'individus d'una gran força humana i que mostraran un seguit de preocupacions socials i polítiques en un temps tatuat pels somnis i per les adversitats. Encara són múltiples els paral·lelismes entre les dues èpoques, el nervi narratiu descansa en el passat.

Un procediment semblant empra en *Després del silenci* (Onada, 2011) Enric Lluch, on el protagonista decideix, una vegada ha faltat la seua mare, esbrinar un fet que l'ha obsedit: per què va fugir de casa el pare i per què és tan odiat per la família. El viatge dolorós al passat dels anys prebèl·lics és conduït amb delicadesa i eficàcia per part de l'autor.

Santiago Forné, en *Conta'm la veritat sobre l'amor* (Tria, 2010), fa una aposta força arriscada per les dimensions i per una escriptura realista. Víctor Virchili, professor de filosofia, conta i analitza amb morositat la manera com flueix la seua vida i, sobretot, el país, les dones.... La tensió rau en la seua singularitat, sobretot en l'autoanàlisi distant i freda que genera molts instants d'humor

o hilaritat. És un individu pròxim al lector, però esdevé mig monstre, perquè ho diu tot, i els seus diàlegs poder ser enervants. Si el maremànum del personatge funciona és gràcies a un model de llengua viva i un bon ritme de la prosa.

En l'últim tram de l'any anterior es van editar alguns títols de veritable interès. Primerament, *Subsòl* (Bromera), que al marge de la qualitat d'alguns dels relats, ha sigut una experiència fèrtil, perquè ha reunit set autors de pes en un lli-

bre unitari. Després, Juli Alandès abandona l'anarquisme i factura amb tocs personals una novel·la negra, *El crepuscle dels afortunats* (La Magrana, 2010), on situa l'acció en un món rural valencià decadent, trastocat per la folia de la construcció desmesurada. De bon llegir i gotes d'humor, descriu atmosferes socials carregades i el món tèrbol en què es mou la política local. Per acabar, cal destacar *Les ratlles de la vida* (Tres i Quatre, 2010) de Raquel Ricart, un

bon llibre que, a través de quatre generacions de dones, de les seues vides menudes, de les històries que senten o contenen, les caigudes i les recuperacions, entre l'emotivitat i la màgia, projecta un fris històric d'un segle.

Entre les novetats cal remarcar tres llibres de contes: *Efectes secundaris* (Bullent, 2011), del jove escriptor Jovi Lozano-Seser; *Els somriures de la pena* (Onada, 2011), de Manel Alonso, que recrea la infantesa i recupera els records dels vençuts; i *Hòmens i falagueres i altres relats* (Tres i Quatre, 2011), el retorn de Toni Cucarella després d'haver renunciat a publicar; i ho fa en uns relats que visualitzen els valors del seu art narratiu. D'altra banda, Felip Tobar s'estrena com a novel·lista amb *Ribera de boires* (Tria, 2010), que narra les peripecies al·lucinats d'un estudiant singular.

Per tancar, obres que s'allunyen de la ficció, però escrites amb voluntat literària. Comencen amb un llibre breu, però d'impacte, *Viure amb la senyora Parkinson* (Moll, 2011), d'Ignasi Mora, on es narra amb una mica d'humor els tractes i les tensions amb la malaltia; tot seguit hi ha *El solatge del temps* (Bullent, 2011), on Tobies Grimaltos fixa els records de la infantesa perquè és una manera de no perdre la identitat; i, per acabar, Xavier Serra, en *Biografies parcials* (afers, 2011), retrata personatges nascuts abans de la guerra tan interessants com Pere Maria Orts, Josep Antoni Comes o Doro Balaguer.

En l'últim tram de l'any anterior es van editar alguns títols de veritable interès

Hi ha obres que s'allunyen de la ficció, però escrites amb voluntat literària

NARRATIVA

El retorn d'un narrador

HÒMENS I FALAGUERES I ALTRES RELATS

Toni Cucarella
314, València, 2011
129 pàgines

Per sort per als seus nombrosos lectors, el xatívi Toni Cucarella es desdiiu de la seua intenció d'abandonar la literatura i retorna amb un recull de relats que parlen de diferents moments històrics, però cohesionats, al voltant d'una emotiva i vívida galeria de personatges i situacions capaços de commoure, colpir i, de vegades, arrancar-nos un lleu somriure neguitós.— XAVIER ALIAGA

NARRATIVA

Humor i lucidesa davant la malaltia

VIURE AMB LA SENYORA PARKINSON

Ignasi Mora
Editorial Moll
Palma, 2011
85 pàgines

A l'escriptor Ignasi Mora (Gandia, 1952) li diagnosticaren la malaltia de Parkinson, un esdeveniment vital capaç de desmantellar emocionalment qualsevol. Mora, tanmateix, va recórrer al talent literari per contar la seua experiència personal amb una prosa lúcida i irònica. Un colpidor document amb dimensió humana i, alhora, literària.

JUVENIL

Les emocions de l'aventura

EL CLUB DELS QUATRE SECRETS

Francesc Gisbert
Perifèric Edicions
Catarroja, 2011. 136 pàgines

Francesc Gisbert (Alcoi, 1976) és un autor fascinat per les històries estranyes i d'intriga. Amb aquesta novel·la va guanyar el premi de narrativa juvenil Benvingut Oliver. S'hi conta la història de quatre amics que s'han constituït en una mena de club de detectius per resoldre certs misteris. Els casos a què han de fer front esdevenen relats plens d'emocions i de gust per l'aventura.

NOVEL·LA

Un llibre perillós

L'ESTANY DE FOC

Silvestre Vilaplana
Edicions Bromera
Alzira, 2011
400 pàgines

Per a la intolerància, sempre hi ha hagut llibres perillosos. Aquesta novel·la, que va guanyar el Premi Blai Ballver de Xàtiva, narra la història d'un grup de persones que preserven en secret, a les darreries del segle XV, un llibre que la Inquisició persegueix amb violència. La lluita per evitar que la voluntat inquisitorial es consumeixi, amb la desaparició de l'últim dels exemplars, alimenta la intriga.